

Aan
de gemeenteraad

Datum 10 november 2020
Zaaknummer InProces BBV: 2020-0148452
Betreft Raadsinformatiebrief over Voortgang Dordtse
Onderwijsvisie, 2020-2030

Vergadering van
Portefeuillehouder: Peter Heijkoop
Begrotingsprogramma Lerend en Ondernemend Dordrecht
Pijler Sociale Leefomgeving
Kernteam/Opgave: Stad - Jeugd, Onderwijs & Cultuur
Auteur: Mart de Koning
E-mail: hcm.de.koning@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Mart de Koning
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

De onderwijsvisie is vastgesteld door de LEA (Lokale Educatieve Agenda), waarin alle onderwijspartners en de gemeente zitting hebben. De raad is in de totstandkoming van de onderwijsvisie meegenomen en zal ook geïnformeerd worden in de verdere voortgang.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Afgelopen december bent u geïnformeerd over het proces en meegenomen in de inhoud van de Dordtse onderwijsvisie 2020-2030. Deze visie kwam in gezamenlijkheid met de onderwijspartners, inclusief uw raad, tot stand en beschrijft de speerpunten van het onderwijsbeleid in Dordrecht voor de komende jaren. Wel moet de visie vertaald worden naar praktisch uitvoerbare acties. Omdat het niet haalbaar is om tegelijkertijd op alle thema's een uitvoeringsprogramma te schrijven, is er een selectie gemaakt waarbij voor thema's waar druk op staat door wet- en regelgeving of landelijke ontwikkelingen werkgroepen zijn ingericht. Dit zijn de volgende thema's:

1. Algemene programmastructuur
2. Onderwijstijdverlening
3. Integraal arrangeren
4. 16 uur VE en aanscherping doelgroepdefinitie

Via deze brief informeren we u over de voortgang op deze thema's.

Wat is de te delen informatie?

Algemene programmastructuur

Dit schooljaar 2020-2021 staat vooral in het teken om de Dordtse onderwijsvisie te laten landen binnen de verschillende geledingen. Er zal worden geïnvesteerd in draagvlak, verbinden en samenwerken:

- Draagvlak bij leerkrachten en pedagogisch medewerkers, zodat duidelijk wordt waarom er een gezamenlijke Dordtse onderwijsvisie 2020-2030 is voor de leeftijd 0-12 jaar.
- Verbinding omdat er vanuit de schoolplannen en bestuurlijke beleidsplannen al veel gerealiseerd wordt en is wat ook in de onderwijsvisie benoemd wordt. Hierdoor ontstaat er een logische connectie vanuit ambitie.
- Samenwerken vanuit integraliteit, omdat er veel goeds gebeurt binnen scholen, kinderopvang, zorginstellingen en onderwijsaanbieders, regelmatig naast elkaar, maar niet altijd met elkaar.

Er wordt gewerkt vanuit de drie speerpunten uit de Dordtse onderwijsvisie, te weten:

1. Taal en rekenen
2. Zorg en preventie
3. Talentontwikkeling

Hieronder zijn werkgroepen gehangen die worden bemenst door professionals uit het werkveld. Er is een aantal werkgroepen gestart en een aantal werkgroepen start later dit schooljaar. Aan het einde van dit schooljaar is er voor elke gestarte werkgroep een plan van aanpak opgesteld, dat vanzelfsprekend relatie heeft met de onderwijsvisie, maar ook zorgt voor de doorgaande lijnen tussen de organisaties en tussen doelen van de verschillende speerpunten.

Op 16 november 2020 staat de officiële 'kick-off' gepland van de Dordtse onderwijsvisie. Door toedoen van corona heeft dit moment op zich laten wachten en is de vorm anders dan vooraf gedacht. Toch is dit moment nodig om een startsignaal te geven om met de hierboven beschreven structuur te kunnen starten. Organisaties kunnen zich vanaf dat moment officieel aansluiten bij verschillende stuur- en werkgroepen en binnen de besturen kunnen er concrete afspraken gemaakt worden voor de komende strategische periode. Ten slotte is dit het moment om een kerngroep van medewerkers 'op de werkvloer' te activeren om de onderwijsvisie te vertalen naar de praktijk. Kernvragen die ze gaan uitwerken: 'waarom is er een Dordtse onderwijsvisie', 'welke voordelen heeft dat voor de professional op de groep' en vooral 'welke voordelen heeft dit voor het Dordtse kind?'. Met deze vertaling gaat de kerngroep langs de scholen om ook daar draagvlak te creëren.

Onderwijstijdverlenging

Kansenongelijk groeit en er is veel aan gelegen om dit te doorbreken. Door onderwijstijdverlenging aan te bieden op de plaatsen waar dat het hardst nodig is, stroomt de generatie kinderen van nu uit met een hoger opleidingsniveau dan de generatie richting de arbeidsmarkt. Zo kunnen we gericht kansengelijkheid tegengaan. Onderwijstijdverlenging heeft als doel om basisvaardigheden als taal en rekenen te versterken. Dat wordt gedaan in combinatie met andere vaardigheden of talenten, zoals sport en bewegen, dans, muziek en drama, techniek, wetenschap en duurzaamheid, waardoor kinderen ook deze vaardigheden ontwikkelen. Hierbij worden door de scholen programma's ontwikkeld in nauwe samenwerking met (voornamelijk) Dordtse onderwijspartners. Op deze manier kan deze generatie kinderen kansrijker opgroeien Niet alleen is er meer tijd om te ontwikkelen in het bijzijn van een professional, ook komen de kinderen met meer en breder aanbod in aanraking. Bovendien draagt dit bij aan het versterken van het sociaaleconomisch profiel van de stad en daarmee is dit een investering die de stad op de lange termijn terugverdient. Daarnaast worden voorziening zoals, cultuur, sport en musea ondersteund door het een vaste, structurele plaats te geven binnen het Dordtse basisonderwijs.

Scholen hebben vanaf halverwege juni 2020 de kans gehad om bij de Rijksoverheid eenmalig middelen aan te vragen om achterstanden in te halen die opgelopen zijn door de maatregelen rondom COVID-19. Als voorloper op de onderwijstijdverlenging die beschreven staat in de Dordtse onderwijsvisie hebben de schoolbesturen met elkaar afgesproken om deze middelen voornamelijk als verlengde leertijd in te richten. Op deze manier trekken ze samen op, leren met en van elkaar en wordt er gestimuleerd programma's en kansen te ontwikkelen, die later bij het verder ontwikkelen van het plan tot onderwijstijdverlenging van pas zullen komen. Er is zodoende een werkgroep ingericht die zich bezighoudt met de uitvoering en coördinatie van dit proces. Vanuit elk schoolbestuur dat is aangesloten is er een afvaardiging. Het ministerie heeft het ook mogelijk gemaakt dat een onderwijsspecialist van adviesbureau Sardes aanhaakt om de werkgroep inhoudelijk te ondersteunen en de ontwikkelingen te monitoren.

Om onderwijstijdverlenging voor tien jaar mogelijk te maken is er een businesscase en een plan opgesteld die aantonen wat een dergelijke investering oplevert op de langere termijn. Mede op basis hiervan komt de gemeenteraad tot een integrale afweging in februari 2021.

Integraal arrangeren

Een van de speerpunten in de Onderwijsvisie is 'preventie en zorg' waarin de ambities zijn verwoord t.a.v. vroegsignalering, preventie op wijkniveau en sterke schakels tussen kinderopvang, jeugdgezondheidszorg en onderwijs. Dit wordt ook wel 'integraal arrangeren' genoemd. Op dit thema was al voor de totstandkoming van de onderwijsvisie een stuurgroep actief. Tot nu toe lag de focus in de stuurgroep vooral op het thema integraal arrangeren van onderwijs en jeugdhulp. Maar om ook op hoofdlijnen te sturen op de bredere uitwerking van dit speerpunt wordt de stuurgroep verbreed, door toevoeging van een kinderopvangorganisatie én JongJGZ. Op deze wijze komen verschillende perspectieven op tafel, ontstaat draagvlak, kan gestuurd worden op de voortgang en resultaten en is er sprake van een representatieve vertegenwoordiging vanuit het veld en kan er door de vertegenwoordiging ook worden teruggekoppeld aan datzelfde veld.

16 uur VE en aanscherping doelgroepdefinitie

Vanaf 1 augustus 2020 geldt de wettelijke verplichting om voldoende voorschools aanbod voor nieuw geïndiceerde peuters in de gemeente te hebben, zodat deze kinderen 16 uur per week VE-opvang kunnen krijgen. Dit was eerst 10 uur. Door middel van pilots, lopende vanaf maart 2019 t/m december 2020, is in dit aanbod voorzien én was er de mogelijkheid om ervaringen op te doen met deze nieuwe situatie. Bij een inhoudelijke evaluatie in maart 2020 bleek dat zowel ouders als leidsters op de groep de 6 uur extra per week positief ervaren. Er is meer rust in de groep, meer mogelijkheid om in kleinere groepjes te werken en er ontstaan meer leermomenten. Dit creëert ook mogelijkheden om vanuit de onderwijsvisie de inhoudelijke kwaliteit van VE-opvang nog verder te ontwikkelen.

Deze opgedane inzichten zijn verwerkt in de nieuwe subsidieregeling 'Bestrijding onderwijsachterstanden'. D.m.v. deze regeling kunnen opvangorganisaties subsidie ontvangen voor de peuteropvang en investeringen in de VE-kwaliteit. Daarnaast kunnen ook schakelklassen, internationale schakelklassen en aanvullende programma's en pilots op de opvang of het onderwijs via deze regeling worden gesubsidieerd.

Een overzicht van de verschillende financieringsbronnen (ouderbijdrage, kinderopvangtoeslag en gemeentelijke subsidie) van de peuteropvang is opgenomen in bijlage 1. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen de situatie onder de oude regeling in 2020 en de nieuwe situatie in 2021. In bijlage 2 is het nieuwsbericht opgenomen waarmee ouders worden geïnformeerd over deze veranderingen.

Aanscherping doelgroepdefinitie

In de onderwijsvisie is al opgenomen dat de doelgroepdefinitie aangescherpt moet worden om de middelen bij die peuters te krijgen die een risico lopen op een taalachterstand. De vorige definitie was relatief ruim en maakte dat sommige kinderen onnodig een VE indicatie kregen. Met de aangescherpte definitie zal het aantal indicaties teruggaan met ongeveer 23%.

Subsidieplafond

Nieuw bij de subsidieregeling is een subsidieplafond, zodat de beschikbare budgetten niet overschreden worden. Dit plafond is voor 2021 ruim vastgesteld door de inzet van extra middelen bovenop de rijksbijdrage op € 6.760.000,-. Wanneer er toch meer aan wordt gevraagd dan de beschikbare middelen toelaten, hebben de wettelijke taken voorrang op de overige activiteiten. De wettelijke taken zijn de VE-opvang en de Internationale Schakelklassen.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Op 16 november 2020 vindt een kick-off plaats van de onderwijsvisie voor leerkrachten en pedagogisch medewerkers, waarna meer werkgroepen worden gevormd die de uitvoeringslijnen op specifieke thema's zullen concretiseren. De al lopende werkgroepen zullen doorgaan met hun planning. Op het vlak van voorschoolse educatie zijn al veel doelen gerealiseerd (focus op doelgroepkinderen; verscherping definitie). De werkgroep die hierop actief is zal zich vooral bezighouden met de transitiefase die vanaf 2021 ingaat.

Uw raad zal opnieuw geïnformeerd worden wanneer er voldoende voortgang is geboekt op de actielijnen.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Er zijn binnen de rijksmiddelen voldoende middelen beschikbaar om het gewijzigde onderwijsachterstandenbeleid voor de voorschoolse educatie uit te voeren. De onderwijstijdverlenging in schooljaar 2020-2021 wordt bekostigd door eenmalige middelen vanuit het ministerie.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Raadsinformatiebrief over Dordtse Onderwijsvisie 2020 - 2030 - Raadsinformatiebrief;

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Raadsinformatiebrief over Dordtse Onderwijsvisie, 2020-2030.

